

Nieuwsbrief nieuwe stijl, editie 6 d.d. 12 mei april 2020

Bij deze de zesde editie van de Zambia Nieuwsbrief nieuwe stijl met berichten over het Corona virus dat sinds 27 maart ook de Zambiaanse bevolking heeft bereikt.

Sinds de eerste editie (29 maart gemaakt) is de situatie in Zambia net als elders in de wereld verslechterd vooral de laatste dagen.

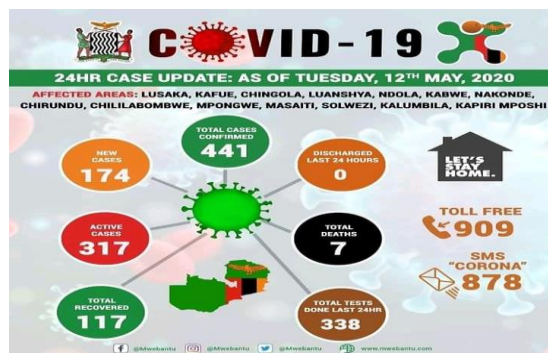
Communicatie vanuit de overheid plus berichten uit de Zambiaanse pers.

Ook in de eerste dagen van mei is de minister van gezondheidszorg dr. Chitalu Chilufya dagelijks op tv te zien en geeft de stand van die dag weer. Zo meldt hij dat een drie maanden oude baby met een longontsteking werd opgenomen in een ziekenhuis in Lusaka. De test op het corona virus gaf een positieve uitslag. Het kind had enige dagen zuurstof nodig maar is inmiddels aan de beterende hand.

Op 2 mei meldt hij dat er helaas dankzij 395 uitgevoerde tests weer 10 nieuwe besmettingen zijn geconstateerd. In Lusaka wonen 35 patienten, 6 in de Copperbelt. In totaal waren er op dat moment 109 cases bekend geworden.

Pas op 5 mei wordt een vierde dode geregistreerd. Ook deze patient had onderliggende klachten: de 40 jarige man was al langere tijd bekend met kanker aan de dikke darm en werd in het ziekenhuis opgenomen met een pneumonie die hem fataal werd.

De WHO zou medicinale planten als antemisia annua (nu al in gebruik bij de behandeling van malaria) willen laten testen of deze ook bij de behandeling van corona patiënten kunnen ingezet worden maar ook of dit onacceptabele bijwerkingen heeft.

Totale blokkade van de grenspost Nakonde

12 mei 2020

Op 7 mei zijn 153 besmettingen geregistreerd maar al 103 patiënten genezen verklaard. Van die 153 besmette personen was een vrouw voor een begrafenis per bus naar Chipata gereisd. Pas daar werd de uitslag bekend dat zij in Lusaka via een massa screening positief testte. Alle 107 contacten zijn inmiddels gescreend, de testen zijn naar Lusaka verstuurd maar er zijn verder geen resultaten naar buiten gebracht.

Door dit voorval belooft de minister van gezondheidszorg nu echt meer testmateriaal en beschermende kleding naar alle hoeken van het land te sturen.

Op 8 mei verklaart president Lungu o.a. dat er weer 14 nieuwe Zambianen positief testten, (o.a. 6 truckdrivers die via Chirundu binnen kwamen en medisch personeel in Lusaka), dat de bevolking zich erop moet voorbereiden dat de situatie nog slechter kan worden en dat men zich maar moet voorbereiden op het nieuwe normale leven van afstand houden. De gevolgen van de Covid-19 kunnen de economie naar beneden doen duikelen als nooit tevoren.

Restaurants mogen echter weer open mits ze zich aan de gezondheidsvoorschriften houden. Dit geldt al een week voor de casino's, gymzalen en bioscopen.

Lungu benadrukt: The new normal is here and it means living with the COVID-19.

Zaterdag 9 mei zijn 85 nieuwe besmettingen geconstateerd, voornamelijk in Nakonde onder grenspersoneel, personeel van lodges en professionele seks werkers. Deze mensen moeten in Nakonde zelf in quarantaine of in het nabij gelegen Chinsali Hospital. Hij stuurt naar beide plaatsen medische staf en raadt aan Nakonde te mijden.

Op 10-5 wordt een totale lockdown van Nakonde aangekondigd en maakt men bekend dat er opnieuw drie doden te betreuren zijn. Ook nu weer had elke patiënt onderliggende medische problematiek, van een hersenbloeding, tbc tot een lever cirrose.

Op 12 mei komen dramatisch hogere cijfers van vastgestelde besmettingen naar buiten. Behalve in Nakonde (voornamelijk onder truckers, grenspersoneel etc) zijn in het weekend testen van besmette personen uit diverse steden uit de Copperbelt en de Noord West Provincie ingestuurd.

Het sociale leven tijdens de beperkende maatregelen.

Veel bedrijven zijn nog “gewoon” open: handen wassen bij de deur, masker op en slechts EEN klant binnen : de anderen moeten buiten wachten. Niet iedere klant accepteert dit zonder boos te worden.

Iedereen is verplicht een mondkapje in de minibus en in de winkels te dragen maar als de passagier uitstapt of de klant bij Shoprite de deur uitgaat, krijgt hij regelmatig de vraag of hij zijn mondkapje wil verkopen. Een echte lock down is niet mogelijk voor mensen die van dag tot dag leven. De realiteit in veel compounds in Lusaka is dat mensen met 10 tegelijk in één kamer wonen en de kinderen brullen van de honger.

Sinds 4 mei heeft Zambia een “nationale” held: Ian Mutambo , een laboratorium assistent uit Kabompo (Noord West Zambia) bracht per openbaar vervoer volgens voorschriften veilig verpakt testmateriaal naar Lusaka.

Helaas overleed hij bij een verkeersongeluk toen de bus de weg af schoot. De minister van gezondheidszorg moest zich verantwoorden dat testmateriaal op deze manier vervoerd werd.

In 2021 staan er verkiezingen gepland maar de registratie van stemmers moet al uitgesteld worden volgens Mv. Margaret Chimansa van de Electoral Commission of Zambia.

Zoals hierboven al aangegeven is, reizen veel Zambianen toch door het hele land om bij een begrafenis aanwezig te kunnen zijn.

Kerken, scholen, ziekenhuizen en andere instellingen

Kerkdiensten worden weer mondjesmaat weer gehouden waarbij men niet meer dan 50 gelovigen mag toelaten, maar kerkleiders van de Presbyteriaanse kerk en Reformed Church in Zambia blijven waarschuwen om dit voor minimaal 2 weken nog niet te doen. Op 10 mei werden 5 pastoors en ouderlingen van een Apostolische Kerk in Kitwe gearresteerd door de politie toen zij een kerkdienst hielden zonder dat de gemeente zich had laten registreren bij de Council. Er hangt hun een rechtszaak boven het hoofd omdat er meer dan 50 gelovigen aanwezig waren die niet voldoende afstand hielden en zonder masker de dienst bijwoonden.

De examen klassen van lagere en middelbare scholen mogen per 1 juni weer les geven. Geleidelijk aan zullen ook andere klassen toegelaten worden. Door de gedeeltelijke lock down en de aangekondigde maatregelen bij overtredingen kunnen studenten voorlopig nog geen lessen volgen en weet niemand wanneer de colleges weer normaal gevolgd kunnen worden.

Restaurants, casino's en gymzalen mogen open mits men zich aan de regels houdt: afstand houden, handen wassen en de ruimte vóór en na gebruik te desinfecteren. Bars en kleine eetzaakjes moeten tot nader order de deur dicht houden.

Over weeshuizen is voor zo ver bekend geen uitspraak gedaan de afgelopen weken.

Honderd medewerkers van het Sinozam Friendship Hospital in Kitwe zouden door het management op 6-5 gedwongen zijn in het ziekenhuis zelf voor minimaal 14 dagen preventief in quarantaine te gaan maar moeten wel de patiëntenzorg blijven leveren. Zes personen weigeren dat, zij krijgen wel het basissalaris en de housing allowance doorbetaald maar mogen niet in het ziekenhuis werkzaam zijn.

Bij andere ziekenhuizen is een opnamestop ingesteld. De leerling-verpleegkundigen wonen op het terrein van het ziekenhuis maar zijn naar huis omdat zij toch geen examens kunnen doen op korte termijn nu hun school gesloten is. Daardoor is er een nog groter tekort van handen aan het bed. Bedsiders worden niet meer toegelaten in het ziekenhuis, behalve bij ernstig zieke patiënten.

Restricties voor reizigers naar, in en uit Zambia.

Nadat de grens bij Nakonde als epicentrum is aangemerkt, is er een in- en uitrijverbod naar en van de stad uitgevaardigd. De landsgrenzen zijn volledig gesloten in het noorden van Zambia.

Zambianen blijven nog steeds met openbaar vervoer reizen, al zijn er wel minder passagiers en zou iedereen verplicht worden een goed sluitend masker te dragen.

Toch komt er van verschillende kanten de vraag ook de grenzen bij Chilalabombwe (tussen Congo en Zambia en bij Chirundu (tussen Zimbabwe en Zambia) te sluiten.

In Lusaka wordt bij check points getest op lichaamstemperatuur waardoor er lange files ontstaan en de mensen in de zon zitten te bakken. Als dan de lichaamstemperatuur 34 graden is, klopt er weinig.....

Op 7 mei arriveren 31 in India gestrande Zambianen. Zij zijn opgehaald door Royal Air Charters Compagny uit Lusaka. Zij moeten 14 dagen verplicht in quarantaine. Honderden Zambianen zitten verspreid over de hele wereld vast nu er nauwelijks nog vliegtuigen in het luchtruim zijn. Zambianen die in China vastzitten hopen in juni naar huis te kunnen.

Verspreiding in Zambia en in genomen maatregelen in het hele land.

Het corona virus was begin mei het meeste rond Kafue en Lusaka , een beetje in de Copperbelt maar sinds 8 mei is er een grote toename van besmettingen in Nakonde aan de grens tussen Tanzania en Zambia. De minister van gezondheidszorg riep in eerste instantie op Nakonde te vermijden, sinds 11 mei is de grens op slot, tot 14 uur mocht de bevolking nog levensmiddelen in huis halen. Alleen op deze manier kan er een zorgvuldige screening gedaan worden onder de bevolking en kan de grens politie een goede training krijgen. Op 12 mei werd bekend dat in Lusaka, Kafue, Chingola, Luanshya, Chirundu, Chililabombwe, Mpongwe, Masaita, Solwezi, Kalembila en Kapiri Mposhi besmettingen werden geconstateerd. Uit de buurt van Livingstone, uit de Luapula Provincie of uit de Oost Provincie wordt (nog) niets gemeld.

Tanzania en Zambia zijn in overleg met elkaar hoe de grens gesloten kan blijven voor alle verkeer. Dinsdag werden onregeligheden aan de Tanzaniaanse kant gemeld.

Hulp voor Zambia vanuit het buitenland en initiatieven die door de bevolking zijn genomen om de verspreiding van het virus in te dammen.

UNZA heeft samen met een traditional healer traditionele medicijnen getest tegen corona. Dit medicijn heeft verschillende corona patiënten genezen en is nu door UNZA goedgekeurd.

Minimaal twee bij Platform Zambia aangesloten stichtingen hebben geld beschikbaar gesteld om de verspreiding van het virus in Zambia in te (helpen) dammen.

mondmaskers voor lokale gemeenschap

health workers in beschermende kleding

De stichting 'Geef de kinderen van Mpongwe' financiert een project in Mpongwe om voor de gemeenschap, het ziekenhuis en de scholen in Mpongwe 30.000 mondkapjes te maken. Het naaiatelier van het George Korsten Vocational Training College is eind april gestart met het maken van de door de regering van Zambia verplicht gestelde mondkapjes om bij publieke plaatsen zoals bussen, op markten en bij kerkdiensten te dragen. Er ligt een aanvraag bij het Wilde Ganzen Corona Fonds voor een aanvulling van de gelden met 100%.

Het project is opgezet in samenwerking met het Ministerie van Gezondheidszorg, het Mpongwe District Development Coordinating Committee (MDDCC) en het Mpongwe Mission Hospital. Een prototype van het mondkapje is goedgekeurd door het District Health in Mpongwe.

Twee Engelse, een Schotse en een Nederlandse partner van het SFH hebben als extra bijdrage geld overgemaakt of toegezegd om beschermende kleding lokaal aan te schaffen. Het ministerie van Gezondheidszorg heeft tot nog toe niet de twee maanden geleden beloofde spullen aangeleverd. Op deze manier is het ziekenhuis voorbereid indien het Covid-19 virus ook in de Oost provincie opduikt. Na een conferentie eind 2019 in Edinburgh waar alle

besturen elkaar lijfelijk ontmoeten, coördineren de verschillende partners hun hulp en gaan door met de projecten die zij al jaren deden.

Het ministerie van gezondheidszorg schat dat ongeveer 10 % van de health centra in de Oostprovincie geen toegang tot water in de nabijheid van het gebouw heeft.

Bij de bouw van een gezondheidscentrum hoort de installatie van een waterpunt maar het lijkt erop dat dit niet altijd het geval (meer) is.

Stichting Jacana boort boreholes en installeert pompen bij health centra. Dat doen ze samen met de lokale ondernemers die ze in het verleden getraind hebben.

Het streven is dat zo snel mogelijk alle health centra in Eastern Province water hebben want een health centrum zonder water is altijd al een bron van besmetting geweest voor b.v. de verspreiding van cholera en nu komt daar het corona virus bij.

De boreholes en pompen worden volgens een beproefd concept lokaal gemaakt en het onderhoud is goedkoper dan bij de traditionele installaties. Op zich biedt dit kans op een belangrijke vooruitgang, want in het verleden gingen pompen vaak vroegtijdig (lees na een paar jaar) stuk, ondanks het aanbod van gereedschap, opleiding en vergoeding, dan wel bestraffing.

Het is echter van zeer vitaal belang dat op deze manier personeel en bezoekers de handen tenminste kunnen wassen en zo de basale preventieve maatregel i.v.m. de verspreiding van het Covid-19 virus in de praktijk brengen. Net als andere bij het Platform aangesloten leden is Jacana een speciale donatie campagne begonnen om met subsidie van Wilde Ganzen hulp te bieden. Sinds begin mei voeren de eerste teams bij verschillende health centra bodemonderzoek uit.

Economische problemen t.g.v. het Corona virus.

De eigenaar van de Chris Mall in een wijk van Lusaka schort de te betalen huur op voor de winkeliers die in dit overdekte warenhuis een winkel hebben. De eigenaar was de week daarvoor echter gearresteerd in zijn eigen bar omdat hij zich niet aan de maatregelen van de regering hield.

Ingezonden brieven spreken al van een crisis voor 12 van de 17 miljoen Zambianen: zij zullen onder de armoedegrens moeten leven zonder gezondheidszorg, scholing en velen van hen zullen werkloos zijn.

Leerkrachten van privé scholen zijn al ontslagen omdat de ouders het schoolgeld niet kunnen betalen. Losse krachten op staatscholen zoals schoonmakers zitten werkeloos thuis.

Larry Mweeta, een kritische journalist verwijt de regeringspartij dat zij 4 x zo veel meer geld van diverse kanten ontvingen dan dat ze voor de op dat moment 109 geregistreerde corona patiënten uitgaven. Hij meent dat het meeste geld op gaat aan transport in plaats van aan testmateriaal, medicijnen als nivaquine en inhalers, antibiotica en telt daar zelfs ventilatoren bij op, tijdelijke risico toeslagen voor b.v. schoonmakers, voorlichting geven aan de bevolking en campagnevoering.

De president heropent persoonlijk de Victoria Watervallen om werknemers in de toeristen industrie in Livingstone de kans te geven weer geld te verdienen: hij inspecteerde diverse hotels op dinsdag 12 mei en gebruikte de lunch in een van de hotels. Foto's van het evenement werden niet gepubliceerd.

Zambianen in Nederland en België.

Op de facebookpagina van de Zambianen in Nederland is een bericht geplaatst dat hun landgenoten hier in Nederland eventueel om hulp kunnen vragen. Verder plaatsen zij links naar kerkdiensten in het Engels. Zambianen in België hebben de afgelopen tijd geen nieuwe posts geplaatst op facebook.

Verantwoording.

Ook deze nieuwsbrief kwam tot stand met behulp van Nederlanders die in Zambia wonen, met bestuursleden van bij Platform aangesloten Stichtingen en met hulp van hun Zambiaanse counterparts. Bij deze onze hartelijke dank maar wij hopen nog steeds dat anderen ook informatie sturen naar info@platformzambia.nl.

Wij bezochten sites van Zambiaanse kranten, <https://www.zambianobserver.com> en <https://www.zambiawatchdog.com>, de Lusaka Times, ZNBC online plus de facebook pagina van het ministerie van gezondheidszorg van Zambia.